

Kommenttipuheenvuoro: AVOTT-viitearkkitehtuuri

Juha Kontio
KTT, koulutusjohtaja
Tekniikka ja liiketoiminta
Turun ammattikorkeakoulu

Faculty of Engineering and Business

- Bachelor and Master programs in engineering and business
- 8000+ Students
 - 5000 Engineering
 - 3000 Business
- 350+ Personnel
- 8 Schools
- 17 Research groups
- 10+ Meuros of external RDI funding annually

Avoim tiede ja tutkimus meillä

Turun AMK Open science –työryhmä

- tehtävänä on avoimen tieteen toiminnan ja palveluiden kehittäminen ja tuottaminen sekä
- avoimen toimintakulttuurin edistäminen Turun AMK:ssa

Laadittu ohjeistukset mm.

- Avoimen tieteen ja tutkimuksen periaatteet Turun ammattikorkeakoulussa
- Tutkimusaineistonhallinnan toimintaperiaatteet Turun ammattikorkeakoulussa

Sitouduttu

- Avoimen tieteen ja tutkimuksen julistus 2020 – 2025
- DORA-julistus (San Francisco Declaration on Research Assessment)
- CoARA-sopimus (Coalition for Advancing Research Assessment)

Kannustetaan Tutkijan profiili –työkalun käyttöön Tiedejatutkimus.fi palvelussa

**Keskeiset
toimenpiteet
kannatettavat**

- Osaaminen ja siihen tarvittava koulutus kuntoon
- Resurssit rahoitusmalleissa
- Juridinen yhteentoimivuus
- Tekoälyn vaikutukset
- Ylläpito ja yhteentoimivuus

Tarvittavat kyvykkyydet tunnistettu ja ryhmitelty mielekkäästi (HERM-malli)

Toiminnalliset kyvykkyydet	Mahdollistavat kyvykkyydet	Ohjaavat kyvykkyydet
Tutkimusprosessi	Viestintä	Johtaminen
Avoimuuden toteuttaminen	Juridiikka	AVOTT-toiminnan hallinta
Innovointi ja kaupallistaminen	Avoimuuden koulutus	AVOTT-seuranta
Toimintaympäristön ymmärrys	Hallinto	Avoimuuden ymmärrys ja osaaminen

Organisaation kyvykkyydet →

Kansalliset →

Kansainväliset

TURKU AMK

**Viitearkkitehtuuri
on hyvin kattava
kokonaisuus**

...joka kuvaa samalla asian
monimutkaisuuden!

Erilaisia taulukoita,
kuvioita ja listauksia on
sivuilla valtavasti!

Pähkinänkuoriraportti
erinomainen!

Yleistä reflektointia

- Avoimen tieteen ja tutkimuksen viitearkkitehtuurin toimii **peilinä**, johon voi verrata omia palveluita: **pystytään tunnistamaan, mitkä ovat nyt ammattikorkeakoulun vahvuuksia** avoimen tieteen ja tutkimuksen saralla sekä osa-alueita, joihin halutaan tulevaisuudessa panostaa
 - Käytännössä viitearkkitehtuuria voitaisiin hyödyntää strategian mukaisten kyvykkyyksien määrittelyyn organisaation omassa kokonaisarkkitehtuurityössä
- **Viitearkkitehtuuri tarjoaa mahdollisuuksia uudistaa toimintaa** siten, että tutkimus- ja opetustoiminnan vaikuttavuus paranee alueellisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla
- Viitearkkitehtuuri voi myös toimia **lähtökohtana ja lähdemateriaalina avoimen tieteen ja tutkimuksen koulutusten suunnittelussa ja toteutuksessa**

Avoimen tieteen osa-alueet:

Toimintakulttuuri

- Ammattikorkeakoulujen TKI-johto on ollut kehittämässä vastuullista arviointia myös tutkimuksen prosessien ja palveluiden tunnistamiseksi sekä arvioinnin uudistamiseksi.
- Viitearkkitehtuuriin tutustumalla voi löytää **uusia yhteistyötahoja eri aihealueisiin**
 - Esimerkiksi vastuullisen arvioinnin saralla jokainen korkeakoulu on lähtenyt itse kehittämään käyttämiään arviointimenetelmiä. **Viitearkkitehtuuri avaa näkymiä yhteistyön tekemiseen** muiden korkeakoulujen kanssa tällaisten yhteisten uudistusten yhteydessä.
 - CoARA-sitoumusten (Agreement of Reforming Research Assessment -sopimus) vaikutus näkyy viitearkkitehtuurin vastuullisen arvioinnin koontitaulukoissa. **Kansainvälinen CoARA-yhteenliittymän tuki voisi olla vieläkin vahvempaa**, mutta Suomessa AMK:t ovat TKI-johdon verkoston kautta tukeneet toisiaan ja etsineet yhteisiä käytäntöjä.

Avoimen tieteen osa-alueet: Tutkimusaineistojen avoimuus

- **Digitaalinen transformaatio** on meneillään datanhallinnan palveluiden osalta.
 - **Viitearkkitehtuuri antaa eväitä** tämän edellyttämän palvelukokonaisuuden suunnitteluun ja eri osa-alueiden ja niiden vaatimien resurssien hahmottamiseen
- **Viitearkkitehtuuri auttaa tunnistamaan, mitä meillä tehdään ja mitä kannattaa avata enemmän.**
 - Esimerkiksi ohjelmointikoodia ja algoritmeja voitaisiin avata jatkossa enemmän tutkimusaineistojen avaamisen lisäksi.

Avoimen tieteen osa-alueet: Avoin julkaiseminen

- **Viitearkkitehtuurin avulla** voidaan löytää yhtymäkohtia eri yksiköiden ja sektorien välillä, mitä voidaan hyödyntää **toiminnan kehittämisessä**.
 - Esimerkkinä käynnistetty sisäinen projekti julkaisupalveluiden ja kirjastopalveluiden palvelukokonaisuuden kehittämiseksi

Avoimen tieteen osa-alueet: Oppimisen avoimuus

- Oppimisen ja oppimateriaalien avoimuus on yksi Turun AMK:n kehityskohteista.
- **Viitearkkitehtuuri auttaa hahmottamaan avointa oppimista kokonaisuutena.** Keihin se liittyy ja mitä asioita se koskee? Mitä kyvykkyyksiä pitäisi lähteä vahvistamaan ja millaisia tukipalveluita tarvitaan?

Kolme ajatelmaa

1

Jalkautus

- Kenelle pallo pelataan seuraavaksi toimenpiteiden edistämisen osalta?
- Miten varmistamme, että tämä otetaan aktiiviseen käyttöön korkeakouluissa toiminnan kehittämiseen?

2

Yleisen osaamisen lisääminen

- Tarvitaan tutkijoiden ja toimijoiden koulutusta avoimen tieteen ja tutkimuksen osalta monitasoisesti

3

Tekoäly

- Kehittyy niin huimaa tahtia, että miten viitearkkitehtuurista muodostuu kehittyvä kokonaisuus?
- AI Act ja Data Act vaikutusten huomiointi jatkossa?

Kiitos

